

Brüsszel, 2018. november 26.
(OR. en)

14551/18

DEVGEN 219
GENDER 44
SUSTDEV 15
SOC 725
ONU 100
ACP 120
RELEX 990
COHAFA 104
COHOM 150

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2018. november 26.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 14027/18

Tárgy: A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési terv 2017. évi végrehajtása: A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése az Unió külső fellépéseiben
– A Tanács következtetései (2018. november 26.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési terv 2017. évi végrehajtása: A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése az Unió külső fellépéseiben” című tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2018. november 26-i 3654. ülésén fogadott el.

A Tanács következtetései a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési terv 2017. évi végrehajtásáról: A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése az Unió külső tevékenységében

1. Világszerte jelentős előrehaladást sikerült elérni a nemek közötti egyenlőség megvalósítása, a nők és lányok összes emberi jogának teljes körű érvényesítése, valamint a nők és a lányok társadalmi szerepvállalásának növelése terén. Ugyanakkor az elért eredmények a régiók között és az országokon belül is egyenlőtlenül oszlanak meg. A nőket és a lányokat a világ számos pontján szisztematikusan kirekesztik és diszkriminálják. Sok országban még mindig alacsony a nők politikai életben való részvételének szintje. Napi rendszerességgel kerül sor a nők és lányok emberi jogainak rendszeres, sokszor példa nélküli megsértésére és az ezekkel való visszaélésekre.
2. Szinte mindegyik országra jellemző, hogy a nők még mindig nem egyenrangúak a férfiakkal a jövedelem, a minőségi oktatás, a szakképzés és az egészségügyhöz vagy a technológiához való hozzáférés területén. A nők gyakran nem tudnak ugyanúgy hozzáférni a termelő erőforrásokhoz – például a termőföldre –, vagy nem rendelkeznek ezek felett ugyanolyan ellenőrzéssel. A nők és a lányok továbbra is egyenlőtlenül viselik a nem fizetett gondozási munka terhét. A vízellátás, a csatornázás és a higiénia hiánya aránytalanul nehezebbé teszi a nők és a lányok számára, hogy biztonságos, produktív és egészséges életet éljenek. A nemek közötti egyenlőtlen ségek következtében a nőket és a lányokat aránytalan mértékben sújtja a szegénység, továbbá ezen egyenlőtlen ségek akadályozzák őket abban, hogy maradéktalanul érvényesíthessék valamennyi emberi jogukat és megfosztják őket a jóllét lehetőségétől.
3. A katonai konfliktusok, az éghajlatváltozás hatásai, a természeti katasztrófák és a kényszerű lakóhelyelhagyás tovább súlyosbítják a helyzetet. Az elkövetők politikai, gazdasági és katonai célokból alkalmaznak szexuális és nemi alapú erőszakot. Ezzel összefüggésben a Tanács határozottan üdvözli, hogy 2018-ban a Nobel-békedíjat olyan személyek kapták, akik azon munkálkodnak, hogy megállítsák a szexuális erőszak fegyverként történő alkalmazását háborúkban és fegyveres konfliktusokban. A nők és a lányok gyakran emberkereskedelem áldozataivá válnak, vagy rabszolgáskorba taszítják őket és áruként kereskednek velük. Még mindig végeznek olyan káros gyakorlatokat, mint a női nemi szervek megcsonkítása, valamint a gyermek-, a korai és a kényszerházasság, amelyek az emberi jogok súlyos megsértésének minősülnek.

4. A Tanács – mindezek fényében és az uniós vívmányokkal összhangban – ismételten kijelenti, hogy az EU és a tagállamok kiemelt célként kötelezettséget vállaltak arra, hogy valamennyi tevékenységi területükön előmozdítsák a nők és lányok összes emberi jogának teljes körű érvényesítését, a nemek közötti egyenlőséget és a nők és a lányok fokozottabb társadalmi szerepvállalását. Az Unió átfogó prioritásként és célkitűzésként kezeli a nők és a lányok emberi jogainak előmozdítását, védelmét és tiszteletben tartását, a nemek közötti egyenlőséget, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelését. A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési terv e célok megvalósításának elengedhetetlen eszköze. Több akadályt kell azonban még leküzdeni. Nemcsak az előrehaladást kell meggyorsítani, hanem az eddig elért eredményeket is fenn kell tartani, és meg kell előzni a helyzet romlását vagy a visszaesést.
5. A Tanács emlékeztet arra, hogy az EU és tagállamai elkötelezettek amellelt, hogy 2030-ig elérjék a 17 fenntartható fejlesztési célt, és megerősíti, hogy a nemek közötti egyenlőség, a nők és lányok összes emberi jogának teljes körű érvényesítése, valamint társadalmi szerepvállalásuk növelése a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendben is központi helyet foglal el mind önálló célként, mind horizontális kérdésként, a „senkit nem hagyunk hátra” elvével összhangban. Ezzel összefüggésben a Tanács üdvözli a 2017-ben elért eredményeket, különösen a nemek közötti egyenlőségre és valamennyi nő és lány társadalmi szerepvállalásának növelésére irányuló 5., a szegénység felszámolására irányuló 1., a tisztességes munkára és gazdasági növekedésre vonatkozó 8., valamint a békére, az igazságszolgáltatásra és az erős intézményekre vonatkozó 16. fenntartható fejlesztési célt illetően. A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési terv hozzájárul a fejlesztéspolitikáról szóló európai konszenzuszhoz – a 2030-ig szóló menetrendre adott átfogó uniós válasz részeként – a külső tevékenységek valamennyi területén történő végrehajtásához.
6. A Tanács emlékeztet a nemek közötti egyenlőség szempontjainak a fejlesztés terén történő érvényesítéséről szóló, 2015. május 26-i következtetéseire¹, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. cselekvési tervről (2016–2020) (a továbbiakban: a cselekvési terv) szóló, 2015. október 26-i következtetéseire, valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. uniós cselekvési tervről szóló 2016. évi éves végrehajtási jelentésről szóló, 2017. december 11-i következtetéseire, továbbá hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a cselekvési terv stratégiai jellegű és eredményes végrehajtását, nyomon követését, értékelését, az arról való jelentéstételt és a követő intézkedések meghozatalát az Unió összes külkapcsolatában.

¹ 13201/15.

7. A Tanács üdvözli a cselekvési terv végrehajtásában elért, a második éves végrehajtási jelentésben² ismertetett előrehaladást, és megállapítja, hogy előrelépés történt az intézményi kultúra megváltoztatását illetően kitűzött célok – például határozottabb politikai és vezetői szerepvállalás, a nemek kérdésével kapcsolatos külső és belső szakismeretek és a nemi szempontú elemzés kiterjedtebb használata, a nemek közötti egyenlőségnek az új és a már meglévő kezdeményezésekben való fokozottabb érvényesítése különösen a költségvetési folyamatokban, valamint az e célra elkülönített források növelése – tekintetében. Az intézményi kultúra megváltoztatását illetően kitűzött célok megvalósításában elért eredményeket folyamatosan javítani kell és jelentést kell készíteni róluk.
8. A Tanács örömmel nyugtázza a jelentéstétel regionális dimenzióját, amely megkönnyíti majd a végrehajtásban regionális szinten elért előrehaladás értékelését, illetve a bevált gyakorlatok és a fejlesztési igények azonosítását. Emellett határozottan üdvözli a jelentés hatókörének kiszélesítését, amely így először olyan területekről is tartalmaz információt, mint a kutatás és az innováció, a kereskedelem és a nemzetközi mobilitás, továbbá ösztönzi a Bizottságot, hogy folytassa ezeket az erőfeszítéseket. A Tanács mindezekben felül üdvözli, hogy egyes olyan konkrét témák, amelyekről jelentés készül – például az emberkereskedelem ellen folytatott küzdelem, a nők politikában való részvétele, a nők pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése, valamint a nők és a lányok gazdasági szerepvállalásának növelése –, nagyobb figyelmet kaptak.
9. A Tanács – bár elismeri a pozitív tendenciát – megerősíti, hogy a Bizottságnak, a főképviselőnek és a tagállamoknak lényegesen nagyobb erőfeszítéseket kell tennie a teljesítményre vonatkozó öt minimumelőírásnak³ való megfelelésért, mivel a cselekvési tervben foglaltak szerint ezen előírások minősülnek az EU minden külső fellépésében és nemzetközi együttműködési során alkalmazandó, a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő és a sztereotípiák ellen ható megközelítés kiindulópontjainak. Ezen öt előírás teljesítése a cselekvési terv által – többek között a tagállamokra vonatkozóan is – meghatározott 85%-os célérték⁴ elengedhetetlen feltétele.

² 13188/18 + ADD1+2 – SWD(2018) 451 final.

³ A teljesítményre vonatkozó minimumelőírások a következők: 1. az OECD / DAC 0 értékű nemekkel kapcsolatos mutatója (olyan mutató, amely a projekteket a nemi dimenzió mértéke alapján minősíti) minden esetben indokolt; 2. nemi szempontú elemzés készül minden kiemelt ágazat tekintetében; 3. nemi alapon bontott adatok használata a projekt, a programciklus és a programozás egésze alatt; 4. rendelkezésre áll a nemekkel kapcsolatos kérdésekre vonatkozó szakértelem és azt kellő időben felhasználják a programciklus és a programozás során; 5. kiválasztásra kerülnek a cselekvési terv azon céljai, amelyekről jelentés készül majd.

⁴ Azaz a nemek közötti egyenlőség érvényesítése az új uniós kezdeményezések 85%-ában 2020-ig.

10. Az EU továbbra is elkötelezett az összes emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, továbbá a Pekingi Cselekvési Platform és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programja, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredmények teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben továbbra is elkötelezett a szexuális és reprodukív egészség és jogok mellett. Mindezek fényében az EU újólág megerősíti, hogy elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukív egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszertől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukív egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz. A Tanács üdvözli az „Új európai konszenzus a fejlesztéspolitikáról” című dokumentumban szereplő, a szexuális és reprodukív egészséggel és jogokkal kapcsolatos uniós tevékenységekről szóló részletes beszámolót, és hangsúlyozza, hogy globális szinten javítani kell a jelentéstételi módszereken. A Tanács továbbá kiemeli, hogy további forrásokat kell mozgósítani és támogatni kell az e területen érdekelt feleket.
11. Felszólítja ezenfelül az összes uniós szereplőt, ideértve a tagállamokat is, hogy továbbra is elkötelezetten lépjenek fel a szexuális és nemi alapú erőszak – ezen belül a kapcsolati erőszak, az olyan káros gyakorlatok, mint a női nemi szervek megcsonkítása, a gyermek-, a korai és a kényszerházasság, továbbá a konfliktushelyzetben elkövetett szexuális, illetve nemi alapú erőszak, a szexuális zaklatás és bántalmazás, valamint az online erőszak és megfélemlítés – minden formájának megelőzése, az ellenük való küzdelem és az elkövetők büntetőeljárás alá vonása érdekében. Ezzel összefüggésben a Tanács hangsúlyozza, hogy az áldozatoknak segítséget kell nyújtani, továbbá emlékeztet arra, hogy az Unió kötelezettséget vállalt a szexuális és nem alapú erőszak minden formájának – ideértve a fiúk és a férfiak elleni erőszakot is – megelőzésére, az ellene való küzdelemre és az elkövetők büntetőeljárás alá vonására, az erőszak túlélőinek szexuális irányultságán vagy nemi identitásán alapuló megkülönböztetés nélkül. A szexuális és nemi alapú erőszak mind oka, mind pedig következménye a nemek közötti egyenlőtlenségnek. Külön figyelmet kell fordítani azokra a nőkre és lányokra – így például a migránsokra, a menekültekre vagy a fogyatékosággal élőkre –, akik a diszkrimináció többféle és egymásra rakódó formájával kénytelenek szembesülni.

12. A Tanács üdvözli, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. cselekvési terv végrehajtása ismét lehetőséget teremt a bizottsági szolgálatok, az EKSZ és a tagállamok közötti együttműködés fokozására, hogy az uniós szereplők tovább javíthassák fellépésük következetességét és stratégiai koordinációját a partnerországokban, ideértve a politikai és emberi jogi párbeszéd megerősítését is. Létfontosságú fenntartani e következetességet és koordinációt a nemzetközi vitákon és fórumokon, különösen az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában, az ENSZ Közgyűlésének Harmadik Bizottságában, az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottságában, továbbá a Biztonsági Tanácsban a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló nyílt vita és a partnerországokkal folytatott politikai, illetve emberi jogi párbeszéd során.
13. A Tanács megerősíti, hogy az Unió szilárdan elkötelezett a tényleges multilateralizmus és a szabályokon alapuló világrend támogatása mellett, amit többek között a Reflektorfény kezdeményezés, azaz az EU és az ENSZ közötti új, a nőkkel és a lányokkal szembeni erőszak minden formájának világszerte történő megszüntetését célzó partnerség is mutat. A Tanács ezenfelül üdvözli, hogy az Unió és tagállamai vezető szerepet játszanak azon nemzetközi kezdeményezések támogatásában, melyek célja elősegíteni a nők és lányok emberi jogainak maradéktalan érvényesítését, a nemek közötti egyenlőséget, valamint a nők és a lányok társadalmi szerepvállalásának növelését, és sürgeti az e téren az ENSZ-szel, más többoldalú szervezetekkel valamint a civil társadalommal – mint legfontosabb partnereivel – folytatott stratégiai partnerség és együttműködés fenntartását. A Tanács ismételten kijelenti, hogy az Unió szilárdan elkötelezett az 1325. sz. ENSZ BT-határozat és az azt követő határozatok teljes körű végrehajtása iránt. Megerősíti, hogy az Unió elkötelezetten támogatja a nők részvételének növelését a konfliktusmegelőzésben és -rendezésben, a békétárgyalásokban, a mediációban és a békeépítésben, elsősorban azért, hogy elősegíti a nők vezető szerephez jutását, továbbá támogatást nyújt a civil társadalomnak és a helyi nőszervezeteknek. A Tanács hangsúlyosan rámutat a nőkre, a békére és a biztonságra vonatkozó uniós stratégiai megközelítéssel fennálló szinergiákra.

14. A Tanács üdvözli, hogy az Unió politikai álláspontjaiban és a partnerországokkal folytatott párbeszédeiben hangsúlyosabb szerepet kap a nemek közötti egyenlőség kérdése, és arra szólítja fel az érintetteket, hogy a nemi szempontokat rendszeresen építsék be a más fontos ágazatokat – így a foglalkoztatást, a kereskedelmet, az államháztartási gazdálkodást, a közigazgatási reformot, a közlekedést, az energiaügyet, a mezőgazdaságot, a környezetvédelmet, az oktatást, az egészségügyet, az infrastruktúrát és az ikt-t – érintő intézkedésekbe, illetve a róluk szóló politikai és szakpolitikai párbeszédékbe.
15. A Tanács kiemeli, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. cselekvési terv végrehajtásához és általánosabban a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez szorosan együtt kell működni a civil társadalommal. Ezzel összefüggésben a Tanács felszólítja a Bizottság szolgálatait és az EKSZ-t, hogy folytassák és fűzzék szorosabbra az együttműködést és a konzultációt a nemek közötti egyenlőséggel, továbbá a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelésével foglalkozó társadalmi szervezetekkel. Ezt a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. cselekvési terv végrehajtása során minden szinten meg kell tenni, ideértve a nemi szempontú elemzést, valamint a programozási és szakpolitikai ciklusok egészét egyaránt. Megfelelően figyelembe kell venni, hogy a nőszervezeteknek és a női emberijog-védőknek fokozott biztonságra és védelemre van szükségük.
16. A Tanács ugyanakkor ismét kijelenti, hogy a nemek közötti egyenlőtlenségek felszámolásába be kell vonni a férfiakat és a fiúkat; fel kell hívni a figyelmüket a nemek közötti egyenlőtlenségek hatásaira és ösztönözni kell őket, hogy aktív és érdemi szerepet vállaljanak a magatartásformák megváltoztatásának elősegítésében, a diszkriminatív társadalmi normák felszámolásában és a nemi sztereotípiák elleni küzdelemben.
17. A Tanács felkéri a Bizottság szolgálatait, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy az Unió összes külső tevékenységének meghatározási, tervezési, végrehajtási, nyomonkövetési és értékelési folyamatai során szisztematikusan végezzenek nemi szempontú elemzéseket, érvényesítsék a nemek közötti egyenlőség szempontjait, valamint használják a nemek szerint bontott adatokat és a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő mutatókat. Ez előfeltétele annak, hogy a sztereotípiák ellen ható megközelítés az Unió által folytatott külső tevékenységben és nemzetközi együttműködésben alkalmazható legyen. Meg kell fontolni a partnerországok pénzügyi és műszaki támogatását, a nemekre vonatkozó statisztikák előállítását és használatát elősegítendő.

18. Figyelembe véve, hogy a GAP II jelentés célja évről évre nyomon követni a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési terv minden uniós szereplő általi végrehajtását, a Tanács üdvözli, hogy a bizottsági szolgálatok és az EKSZ a következő jelentéstételi időszakra kvalitatív adatok benyújtását is tervezi. Ez az elemzés lehet az első lépés a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó II. cselekvési terv végrehajtásának a cselekvési tervben magában előírt végső értékelése felé, ami egyúttal a cselekvési terv folytatásának alapját is képezi majd. A végső értékelésnek és a benne foglalt ajánlásoknak ki kell térniük a cselekvési tervben megfogalmazott bizonyos számú célkitűzésre, különös tekintettel az intézményi kultúra megváltoztatására és a nők gazdasági szerepvállalásának növelésére. Az értékelésnek továbbá elemeznie kell, hogy mennyiben járult hozzá a cselekvési terv az 5. fenntartható fejlesztési cél és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend megvalósításához. A Tanács ezenfelül arra ösztönzi a Bizottság szolgálatait és az EKSZ-t, hogy vizsgálják tovább a jelentéstételi mechanizmus és a kérdőívek egyszerűsítésének és felhasználóbarátabbá tételének kérdését, és segítsék elő e téren a kommunikációt és az információmegosztást.
